

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.17.0006.N

BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de Staatssecretaris voor Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking, en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden, toegevoegd aan de minister van Financiën, met kabinet te 1030 Brussel, Koning Albert II-laan 33 bus 1, voor wie optreedt de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, Directie-generaal Personen met een handicap, met kantoor te 1000 Brussel, Kruidtuinlaan 50 bus 150,

eiser,

vertegenwoordigd door mr. Willy van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 9051 Gent, Drie Koningenstraat 3, waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

S.D.,

verweerder.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Gent, afdeling Gent, van 19 oktober 2016.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft op 26 september 2017 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Raadsheer Antoine Lievens heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

1. Krachtens artikel 7, § 1, Wet Tegemoetkoming Gehandicapten kunnen de in artikel 1 bedoelde tegemoetkomingen enkel toegekend worden indien het bedrag van het inkomen van de persoon met een handicap en het bedrag van het inkomen van de persoon met wie hij een huishouden vormt, het in artikel 6 bedoelde bedrag van de tegemoetkomingen niet overschrijdt. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, wat moet worden verstaan onder "*inkomen*" en door wie, volgens welke criteria en op welke wijze het bedrag ervan moet worden bepaald. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepalen dat sommige inkomsten of delen van het inkomen, onder de voorwaarden die hij bepaalt, niet of slechts gedeeltelijk in aanmerking worden genomen. Hij kan daarbij een onderscheid maken naargelang het gaat om een inkomensvervangende tegemoetkoming, een integratietegemoetkoming of een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Hij kan eveneens een onderscheid maken naargelang de gerechtigde behoort tot categorie A, B of C, naargelang de graad van zelfredzaamheid van de persoon met een handicap, naargelang het gaat om het inkomen van de persoon met een handicap zelf of om het inkomen van de per-

soon met wie hij een huishouden vormt, of naargelang de bron van het inkomen. Krachtens artikel 8bis, § 1, koninklijk besluit van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming wordt, in afwijking van artikel 8, wanneer een uitkering bedoeld in artikel 7, § 2, van de wet wordt uitbetaald in de vorm van kapitalen of afkoopwaarden, wordt hun tegenwaarde in periodieke uitkering in aanmerking genomen, ongeacht ze al dan niet belastbaar is, ten belope van het bedrag van de lijfrente dat wordt verkregen uit de omzetting tegen het procent dat in de onderstaande tabel is vermeld tegenover de volle leeftijd van de verkrijger op de datum van het feit dat heeft aanleiding gegeven tot de uitbetaling.

2. Artikel 7, § 1, tweede lid en derde lid, eerste zin, Wet Tegemoetkoming Gehandicapten dat bepaalt dat de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, kan bepalen wat moet worden verstaan onder “*inkomen*” en door wie, volgens welke criteria en op welke wijze het bedrag ervan moet worden bepaald, alsook kan bepalen dat sommige inkomsten of delen van het inkomen, onder de voorwaarden die Hij bepaalt, niet of slechts gedeeltelijk in aanmerking worden genomen, geeft een ruime bevoegdheid aan de Koning en sluit van die bevoegdheid niet de inkomsten uit die niet-belastbaar zouden zijn.

Artikel 8bis, § 1, van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming heeft aldus wel degelijk een wettelijke grondslag.

Het arrest dat anders oordeelt en die bepaling buiten toepassing laat, schendt artikel 159 Grondwet.

Het middel is gegrond.

Kosten

3. Overeenkomstig artikel 1017, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek dient de eiser te worden veroordeeld tot de kosten.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.

Veroordeelt de eiser tot de kosten.

Verwijst de zaak naar het arbeidshof te Antwerpen.

Bepaalt de kosten voor de eiser op 112,60 euro.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Alain Smetryns, als voorzitter, en de raadsheren Koen Mestdagh, Geert Jocqué, Antoine Lievens en Ilse Couwenberg, en in openbare rechtszitting van 20 november 2017 uitgesproken door sectievoorzitter Alain Smetryns, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Vanessa Van de Sijpe.

V. Van de Sijpe

I. Couwenberg

A. Lievens

G. Jocqué

K. Mestdagh

A. Smetryns

26538/W/2/

VOORZIENING IN CASSATIE

5 Aan het Hof van Cassatie van België

geeft te kennen:

10 de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de Staatssecretaris voor
Armoedebestrijding, Gelijke Kansen, Personen met een beperking, en
Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden, toegevoegd aan de mi-
nister van Financiën, met kabinet gevestigd te 1030 Brussel, aan de Ko-
ning Albert II-laan, 33 bus 1, voor wie optreedt de Federale Overheids-
dienst Sociale Zekerheid, Directie-generaal Personen met een handicap,
15 met burelen te 1000 Brussel, aan de Kruidtuinlaan 50, bus 150,
eiser tot cassatie,

vertegenwoordigd door de ondergetekende, Willy van Eeckhoutte, advo-
caat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 9051 Gent, aan de Drie Ko-
ningenstraat 3, waar de eiser keuze van woonplaats doet,

20 wat volgt.

De eiser, voornoemd, verklaart hierbij zich in cassatie te voorzien tegen het hier-
onder nader omschreven arrest en cassatieberoep aan te tekenen tegen de hieron-
25 der nader aangewezen partij.

**I. BESTREDEN UITSPRAAK EN PARTIJ WAARTEGEN CASSATIE-
BEROEP WORDT AANGETEKEND**

30

Dit cassatieberoep is gericht tegen het arrest dat op 19 oktober 2016 door de zevende kamer van het arbeidshof Gent, afdeling Gent, op tegenspraak werd gewezen in de zaak, ingeschreven op de algemene rol onder het nummer 2015/AG/329, van de eiser, als appelland, tegen:

35

S.D.

toen geïntimeerde, thans verweerder in cassatie,

en tegen die verwerende partij.

40

Deze voorziening in cassatie is gesteund op het volgende middel en conclusie.

II. FEITEN EN RETROACTA VAN DE PROCEDURE

45

1. De verweerder werd op 7 oktober 1991 het slachtoffer van een zwaar verkeersongeval met een ernstige invaliditeit tot gevolg.

50

Eerst op 29 april 2014 diende hij een aanvraag in tot het verkrijgen van een tegemoetkoming voor personen met een handicap.

55

Bij beslissing van 24 juni 2014 werd hem met ingang van 1 mei 2014 een inkomensvervangende tegemoetkoming geweigerd op grond dat het bedrag van de in aanmerking te nemen inkomsten te hoog was. Wel werd hem met ingang van de voornoemde datum een integratietegemoetkoming toegekend van 5.629,12 euro per jaar.

60

Bij beslissing van 24 september 2014 werd overgegaan tot ambtshalve herziening van het bedrag van de integratietegemoetkoming, waarvan het bedrag werd bepaald op 1.753,13 euro per jaar met ingang van 1 oktober 2014. Hierbij werd rekening gehouden met het feit dat aan de verweerder bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg Oudenaarde een bedrag van 77.255,52 euro werd toe-

65 gekend als vergoeding voor hulp van derden. Met een schrijven van 20 oktober 2014 deelde de eiser mee niet te kunnen ingaan op het verzoek tot verbetering, zoals geformuleerd in een brief van 15 oktober 2014.

70 2. Met een *verzoekschrift* neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank Gent, afdeling Oudenaarde, op 12 december 2014, tekende de verweerder beroep aan tegen de beslissing van de eiser van 24 september 2014. Hij vorderde te horen zeggen voor recht dat hij recht heeft op een integratietegemoetkoming van 5.629,12 euro per jaar, minstens te zeggen voor recht dat geen rekening kan worden gehouden met een bedrag aan inkomsten/vergoeding van 24.864,21 euro bij de berekening ervan.

75 In een *vonnis* van 22 september 2015 verklaarde de arbeidsrechtbank de vordering ontvankelijk en gegrond. De arbeidsrechtbank vernietigde de bestreden beslissing en zegde voor recht dat bij de berekening van de integratietegemoetkoming geen rekening mag worden gehouden met de gemeenrechtelijke vergoeding voor hulp van derden. De eiser werd veroordeeld tot betaling van de kosten van het geding.

80

3. Tegen dat vonnis tekende de eiser *hoger beroep* aan.

85 In een *arrest* van 19 oktober 2016 verklaart het arbeidshof Gent, afdeling Gent, het hoger beroep ontvankelijk maar ongegrond. De kosten van de procedure in hoger beroep worden ten laste gelegd van de eiser.

Tegen dat arrest voert de eiser het volgende middel tot cassatie aan.

90

III. MIDDELEN

Enig middel

95 MIDDEL

Geschonden wettelijke bepalingen

- artikel 159 van de Grondwet

100 - de artikelen 1 en 7, inzonderheid § 1 en § 2, van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap

- de artikelen 8 en 8bis van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming

105

Aangevochten beslissing

110 In de bestreden beslissing verklaart het arbeidshof het hoger beroep ontvankelijk maar ongegrond. De kosten van de procedure in hoger beroep worden ten laste gelegd van de eiser.

Het arbeidshof neemt die beslissingen op grond van alle vaststellingen en motieven waarop zij steunen en die hier beschouwd worden integraal te zijn hernomen en in het bijzonder de volgende:

115

“4. Bespreking.

4.1. [...]

120 *4.2. De discussie handelt over het aanrekenen van de schadevergoeding
voor hulp van derden op de integratietegemoetkoming.*

*Ook op de inkomensvervangende tegemoetkoming wordt een bedrag aange-
rekend, meer bepaald van 10.792.318 frank. Hoewel dat bedrag niet wordt
125 vermeld in het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg, is hierover geen
betwisting (overigens werd de inkomensvervangende tegemoetkoming reeds
in de eerste beslissing geweigerd op grond van inkomsten).*

130 *4.3. Het is niet meer dan normaal, noodzakelijk en terecht dat de overheids-
diensten het cumulatieverbod toepassen. Zij werken immers met publieke
middelen zodat een correcte toepassing van de wetgeving zich opdringt.
Vandaar overigens dat er niet enkel een cumulatieverbod bestaat maar ook
een subrogatieplicht geldt [...].*

135 *Het stelsel is subsidiair; dubbele vergoedingen voor dezelfde schade worden
in beginsel niet toegestaan.*

140 *4.4. De regels aangaande het cumulatieverbod en de subrogatieplicht liggen
vervat in artikel 7 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoet-
komingen aan personen met een handicap. Dit artikel 7 betreft het onder-
zoek naar het inkomen (inz. art. 7 §1 en §3). De in casu relevante tekst van
het thans toepasselijke artikel 7 luidt als volgt:*

145 *§ 1. De in artikel 1 bedoelde tegemoetkomingen kunnen enkel toegekend worden
indien het bedrag van het inkomen van de persoon met een handicap en het bedrag
van het inkomen van de persoon met wie hij een huishouden vormt, het in artikel 6
bedoelde bedrag van de tegemoetkomingen niet overschrijdt.*

150 *De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, wat
moet worden verstaan onder “inkomen” en door wie, volgens welke criteria en op
welke wijze het bedrag ervan moet worden bepaald.*

(...)

155 § 2. De persoon met een handicap en de persoon met wie hij een huishouden vormt, moeten hun rechten laten gelden:

160 1° op de uitkeringen en vergoedingen waarop hij aanspraak kan maken krachtens een andere Belgische of buitenlandse wetgeving of krachtens de regels van toepassing op het personeel van een internationale openbare instelling, en die hun grond vinden in een beperking van het verdienvermogen, in een gebrek aan of vermindering van de zelfredzaamheid of in de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek betreffende de burgerlijke aansprakelijkheid; (...)

§ 3 en 4 (...).

165

Wat het cumulatieverbod betreft, verwijst [de eiser] verder naar artikel 8bis, tweede lid van het KB van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en integratietegemoetkoming. Die bepaling luidt als volgt:

170 “In de gevallen waarin het vonnis of de minnelijke schikking het gedeelte van het kapitaal dat voor de vergoeding van de vermindering van het verdienvermogen en dat voor de vermindering van de zelfredzaamheid is bestemd, niet nader bepaalt, geschiedt de omzetting in lijfrente op 70 pct. van het kapitaal dat als vergoeding aan de aanvrager werd toegekend voor de vermindering van het verdienvermogen en op 30 pct. van het kapitaal dat als vergoeding aan de aanvrager wordt toegekend voor de vermindering van de zelfredzaamheid.”

175

180 *Uit het geheel van deze bepalingen volgt dat het cumulatieverbod betrekking heeft op vergoedingen die voor “dezelfde schade” als de tegemoetkomingen toegekend worden.*

185 *Zo mogen de tegemoetkomingen voor personen met een handicap niet verminderd worden met een schadevergoeding voor morele schade, met een schadevergoeding toegekend aan de ouders van het slachtoffer/persoon met een handicap, of met een vergoeding voor de periode voorafgaand aan de ingang van het recht op tegemoetkomingen [...].*

190 *4.5. De logische vraag in casu is dan ook of de integratietegemoetkoming en de gemeenrechtelijke schadevergoeding voor hulp van derden dezelfde schade dekken.*

195 *Alvorens hierop in te gaan merkt [het arbeidshof] vooraf zijdelings op dat doorgaans wordt aangenomen dat de integratietegemoetkoming en het persoonlijk assistentiebudget (PAB) samen kunnen genoten worden. Hier geldt geen cumulatieverbod [...]. Dit PAB wordt (of werd) toegekend in toepassing van artikel 16, 2° van het Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (inmiddels vervangen door de*
200 *bepalingen aangaande de persoonsvolgende financiering). Het betreft “de gehele of gedeeltelijke tenlasteneming van de kosten van de persoonlijke assistentie en de organisatie ervan”. Maar ook dat Decreet kent een cumulatieverbod. Het ligt vervat in artikel 14. Door dat cumulatieverbod is er geen PAB voor wie reeds vergoed werd in gemeen recht voor dezelfde schade als*
205 *de schade die het PAB dekt. Ter zake wordt door rechtspraak aangenomen dat het PAB en de schadevergoeding hulp van derden dezelfde schade dekken [...].*

210 *Als het PAB en de schadevergoeding voor hulp van derden dezelfde schade dekken, en het PAB en de integratietegemoetkoming niet dezelfde schade dekken, dan lijkt het vanuit dit perspectief niet voor de hand te liggen dat de schadevergoeding voor hulp van derden dezelfde schade dekt als de integratietegemoetkoming.*

215 *Minstens lijkt het onlogisch, incoherent en onbillijk om de schadevergoeding voor hulp van derden twee keer aan te rekenen, nu eens op het PAB en dan op de integratietegemoetkoming.*

220 *Dat klemt des te meer nu in gemeen recht de schadevergoedingen systematisch en noodgedwongen grotendeels ex aequo et bono worden bepaald. Zo noteert het arbeidshof dat de rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde een rentevoet hanteerde van 4,5% voor de toekomstige schadeposten.*

225 *Deze bijkomende beschouwingen ten spijt, is de essentiële vraag in dit dossier evenwel welke schade vergoed wordt door de integratietegemoetkoming, en of die tegemoetkoming verminderd moet worden met de schadevergoeding voor de schadepost “hulp van derden”.*

230 ***4.6. Welke schade dekt de integratietegemoetkoming? Zij wordt toegekend bij een verminderde zelfredzaamheid (art. 2 §2 wet). Het bedrag ervan neemt toe in functie van de graad van vermindering van zelfredzaamheid. De regels ter zake liggen vervat in de artikelen 5 en 5ter van het KB van 6 juli 1987.***

235 *De graad van zelfredzaamheid wordt bepaald in functie van zes factoren (verplaatsingsmogelijkheden, voedsel nuttigen, persoonlijke hygiëne en kledij, woning onderhoud en huishoudelijk werk, toezicht en gevaar, communicatie en sociaal contact). Per factor worden punten toegekend, als volgt:*

- 240
- één punt bij “beperkte moeilijkheden of beperkte bijkomende inspanning of beperkt beroep op bijzondere hulpmiddelen”;*
  - twee punten bij “grote moeilijkheden, of een grote bijkomende inspanning of uitgebreid beroep op bijzondere hulpmiddelen”,*
  - drie punten bij de “onmogelijkheid zonder hulp van derden, zonder opvang in een aangepaste voorziening of zonder volledig aangepaste omgeving”.*
- 245

250 *Een persoon met een handicap die geen drie punten scoort, krijgt de integratietegemoetkoming niet omdat hij nood heeft aan hulp van derden; de tegemoetkoming lijkt dan eerder te slaan op de beperkte of grote “meerin-
spanning” die de betrokkene moet verrichten of de “hulpmiddelen” die moeten worden aangeschaft.*

255 *In casu echter is de zelfredzaamheid van [de verweerder] met 16 punten verminderd. Voor een aantal factoren heeft hij dus zeker 3 punten gescoord. Bijgevolg kan aanvaard worden dat in casu zijn integratietegemoetkoming -
minstens in de mate dat hij 3 punten scoorde – op dezelfde schade slaat als de gemeenrechtelijke schadevergoeding voor hup van derden.*

260 *4.7. Aangezien in casu de integratietegemoetkoming en de schadevergoeding in die mate dezelfde schade dekken, rijst de vraag naar een juiste toepassing van de geciteerde wetgeving.*

265 *Vooraf merkt het [arbeidshof] op dat de regels betreffende het cumulatieverbod en de subrogatieplicht aanvankelijk vervat lagen in artikel 13 van de wet van 27 februari 1987. Deze bepaling werd opgeheven door artikel 129 van de programmawet van 24 december 2002. Het artikel 121 van diezelfde programmawet voerde een nieuwe regeling in, en verving daartoe artikel 7 van de wet van 27 februari 1987. Zowel het artikel 129 als het artikel 121 zouden pas in werking treden op 1 juli 2004 (art. 135 Programmawet
270 24.12.2002). Het artikel 121 werd evenwel vernietigd door het Arbitragehof bij arrest nr. 123/2004 van 7 juli 2004. Dat werd reeds twee dagen later gerepareerd door een programmawet van 9 juli 2004 (art. 157) die een nieuw artikel 7 invoerde. Ook deze nieuwe bepaling trad in werking op 1 juli 2004 (datum waarop artikel 13 buiten werking werd gesteld overeenkomstig
275 voormeld artikel 129).*

De tekst van het artikel 13 luidde als volgt:

280 § 1. De door deze wet ingestelde tegemoetkomingen worden geweigerd of verminderd indien de gehandicapte krachtens een andere Belgische of een buitenlandse wetgeving of krachtens regelen van toepassing op het personeel van een volkenrechtelijke instelling aanspraak heeft:

285 1° op uitkeringen die hun grond vinden in een beperking van het verdienvermogen of op sociale uitkeringen betreffende ziekte en invaliditeit, de werkloosheid, de arbeidsongevallen, de beroepsziekten, de gezinsbijslagen, de rust- en overlevingspensioenen, de inkomensgarantie voor ouderen, in welk geval de inkomensvervangende tegemoetkoming wordt geweigerd of verminderd.

290 2° op uitkeringen die hun grond vinden in een gebrek aan of vermindering van de zelfredzaamheid, in welk geval de integratietegemoetkoming of de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden wordt geweigerd of verminderd.

Wanneer het bedrag van de in het eerste lid bedoelde uitkeringen lager is dan dat van de in deze wet bedoelde tegemoetkomingen, heeft de gehandicapte recht op het verschil. De Koning bepaalt hoe die andere uitkeringen worden aangerekend.

295 De gehandicapte is ertoe gehouden zijn aanspraak op de in het eerste lid bedoelde uitkeringen te doen gelden.

§2. (...).

300 *De regels werden niet op geheel dezelfde wijze hernomen in het hoger geciteerde artikel 7 van de wet. Dit artikel 7 betreft het onderzoek naar het inkomen (inz. art. 7 §1 en §3). Deze tekst kan ook gelezen worden als een impliciet cumulatieverbod. Maar bij nader toezien is er een opmerkelijk verschil tussen het artikel 13 §1 van weleer en het huidig artikel 7 §2. Met name werd het eerste lid van artikel 13 §1 bewust niet hernomen in artikel 7*

305 *§2. De parlementaire werkzaamheden vermelden hieromtrent het volgende:*

310 De in huidig artikel 13 bedoelde prestaties kunnen niet worden gecumuleerd met een tegemoetkoming. In de mate dat ze deel uitmaken van het belastbaar inkomen, is de algemene regel van de niet-cumuleerbare inkomsten (zie artikel 7) daar echter reeds op van toepassing. Dit is met name het geval met de prestaties inzake ziekte en invaliditeit, werkloosheid, arbeidsongevallen, beroepsziekten, rust- en overlevingspensi-

315 oenen, de inkomensgarantie voor ouderen en het gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Als belastbare inkomsten zijn zij immers niet cumuleerbaar met de tegemoetkomingen.

320 Enkel voor de kinderbijslag en de tegemoetkoming voor hulp van derde zal deze ingreep andere gevolgen hebben. Dit zijn geen belastbare uitkeringen en bijgevolg zijn zij niet onderworpen aan het algemene principe van niet-cumuleerbaarheid van inkomsten, terwijl zij op basis van het huidige artikel 13 wél onder het cumulverbod vielen.

325 Het laatste lid van paragraaf 1 van het huidige artikel 13, evenals paragraaf 2 werden opgenomen in het nieuw artikel 7 van de wet (artikel 134 van het ontwerp), dat betrekking heeft op de weerslag van de inkomsten op het recht op tegemoetkomingen.

(Parl. St., Kamer 2002-03, Doc 50, nr. 2124/001, p. 95).

330 *De wetgever heeft het cumulatieverbod dus doelbewust aangepast en er niet-belastbare vergoedingen van uitgesloten. Inderdaad werd het huidige cumulatieverbod opgenomen onder artikel 7 dat het onderzoek naar het “inkomen” betreft. Een schadevergoeding voor hulp van derden is echter geen inkomen en is evenmin belastbaar. Het betreft derhalve een vergoeding die niet gevat is door het cumulatieverbod van artikel 7 §2 van de wet [...].*

335 *Het artikel 7 werd aanvankelijk enkel uitgevoerd door artikel 8 van het KB. Dat artikel 8 verwijst naar de “belastbare inkomsten”. Een KB van 22 mei 2003 (tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming) voegde een artikel 8bis in. Dat viseert het kapitaal of de afkoopwaarde “on-geacht of ze al dan niet belastbaar is”. Met de eerste rechter is het arbeids-
340 hof van oordeel dat deze toevoeging niet wettig is. Het uitvoeringsbesluit mist wettelijke basis en moet in die mate buiten toepassing worden gelaten overeenkomstig artikel 159 van de Grondwet, zoals geoordeeld door de eerste rechter.*

345

350 *Dat de woorden “ongeacht of ze al dan niet belastbaar is” werden ingevoerd bij KB van 22 mei 2003 toont overigens aan dat het uitvoeringsbesluit voorheen wel conform de wet was, zoals die werd uitgelegd, toegelicht en gesitueerd in de parlementaire voorbereiding. Tot voor de introductie van artikel 8bis werd de kwestie geregeld door het (inmiddels derhalve opgeheven) artikel 30 van hetzelfde KB dat de geciteerde woorden niet bevatte.*

355 *De Koning had geen rechtsgrond om ook niet belastbare schadevergoedingen op te nemen in het cumulatieverbod.*

4.8. Gelet op wat voorafgaat dient het hoger beroep te worden afgewezen als ongegrond.

360 *De discussie die [de eiser] voert over het al dan niet opgebruikt zijn van het kapitaal of over de determinerende datum (die van het feit dat aanleiding gaf tot betaling van het kapitaal, van het vonnis of de aanvraag integratietegemoetkoming) kan niet tot een andere conclusie leiden en heeft derhalve in casu verder geen belang.*

365 *Het vonnis van de eerste rechter is te bevestigen, met dien verstande dat de gerechtskosten thans wel kunnen begroot worden.”*

(p. 4 tot p. 9, eerste helft, van het bestreden arrest).

370 Grieven

1.1. Luidens artikel 1 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, zijn er drie tegemoetkomingen aan personen met een handicap: de inkomensvervangende tegemoetkoming, de integratietegemoetkoming en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Om die te-

375

gemoetkomingen te kunnen genieten, moet voldaan zijn aan de voorwaarden van de artikelen 2, 4 en 7 van die wet.

Op grond van artikel 7, § 1, eerste lid, van de wet van 27 februari 1987 kunnen de
380 tegemoetkomingen enkel toegekend worden indien het bedrag van het inkomen van de persoon met een handicap en het bedrag van het inkomen van de persoon met wie hij een huishouden vormt, het in artikel 6 van die wet bedoelde bedrag van de tegemoetkomingen niet overschrijdt. Overeenkomstig het tweede lid van dezelfde bepaling, bepaalt de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de
385 Ministerraad, wat moet worden verstaan onder "inkomen" en door wie, volgens welke criteria en op welke wijze het bedrag ervan moet worden bepaald. De Koning kan, zo vervolgt het derde lid, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepalen dat sommige inkomsten of delen van het inkomen, onder de voorwaarden die hij bepaalt, niet of slechts gedeeltelijk in aanmerking worden ge-
390 nomen. Hij kan daarbij een onderscheid maken naargelang het gaat om een inkomensvervangende tegemoetkoming, een integratietegemoetkoming of een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Hij kan eveneens een onderscheid maken naargelang de gerechtigde behoort tot categorie A, B of C, naargelang de graad van zelfredzaamheid van de persoon met een handicap, naargelang het gaat om
395 het inkomen van de persoon met een handicap zelf of om het inkomen van de persoon met wie hij een huishouden vormt, of naargelang de bron van het inkomen.

Artikel 7, § 2, van de wet van 27 februari 1987 bepaalt dat de persoon met een handicap en de persoon met wie hij een huishouden vormt, hun rechten moeten la-
400 ten gelden:

1° op de uitkeringen en vergoedingen waarop hij aanspraak kan maken krachtens een andere Belgische of buitenlandse wetgeving of krachtens de regels van toepassing op het personeel van een internationale openbare instelling, en
405 die hun grond vinden in een beperking van het verdienvermogen, in een gebrek aan of vermindering van de zelfredzaamheid of in de artikelen 1382 en

volgende van het Burgerlijk Wetboek betreffende de burgerlijke aansprakelijkheid;

- 410 2° op sociale uitkeringen inzake ziekte en invaliditeit, werkloosheid, arbeidsongevallen, beroepsziekten, rust- en overlevingspensioenen, de inkomensgarantie voor ouderen en het gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

415 1.2. Artikel 8, § 1, van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming omschrijft wat onder “inkomen” moet worden verstaan: het gaat om de inkomsten van de persoon met een handicap en de inkomsten van de persoon met wie hij een huishouden vormt. De jaarlijkse inkomsten van een jaar zijn de gezamenlijk en afzonderlijk belastbare inkomsten die in aanmerking worden genomen voor de aanslag
420 inzake personenbelasting en aanvullende belastingen. De in aanmerking te nemen gegevens inzake inkomsten zijn deze die betrekking hebben op een referentiejaar.

Luidens artikel 8bis, § 1, van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 wordt, in afwijking van artikel 8, wanneer een uitkering bedoeld in artikel 7, § 2, van de wet
425 wordt uitbetaald in de vorm van kapitalen of afkoopwaarden, hun tegenwaarde in periodieke uitkering in aanmerking genomen, *ongeacht ze al dan niet belastbaar is*, ten belope van het bedrag van de lijfrente dat wordt verkregen uit de omzetting tegen het procent dat in de in dat artikel opgenomen tabel is vermeld tegenover de volle leeftijd van de verkrijger op de datum van het feit dat heeft aanleiding gegeven tot de uitbetaling. De verrekening gebeurt vanaf de ingangsdatum van het
430 recht op de tegemoetkoming en er worden geen vrijstellingen op toegepast. In de gevallen waarin het vonnis of de minnelijke schikking het gedeelte van het kapitaal dat voor de vergoeding van de vermindering van het verdienvermogen en dat voor de vermindering van de zelfredzaamheid is bestemd, niet nader bepaalt, geschiedt de omzetting in lijfrente op 70 pct. van het kapitaal dat als vergoeding aan
435 de aanvrager werd toegekend voor de vermindering van het verdienvermogen en op 30 pct. van het kapitaal dat als vergoeding aan de aanvrager wordt toegekend voor de vermindering van de zelfredzaamheid.

440 Op grond van artikel 8bis, § 2, van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 wordt, in
afwijking van artikel 8, als inkomen voor de berekening van de inkomensvervan-
gende tegemoetkoming rekening gehouden met de gezinsbijslag uitbetaald ten
gunste van de persoon met een handicap overeenkomstig artikel 27 van de wet en
artikel 47bis van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor
445 loonarbeiders.

1.3. Uit de samenlezing van de artikelen 7 van de wet van 27 februari 1987 en 8
en 8bis, inzonderheid § 1, van het koninklijk besluit van 6 juli 1987, volgt dat
voor de vaststelling van het bedrag van het inkomen van de persoon met een han-
450 dicap en van het bedrag van het inkomen van de persoon met wie hij samenwoont,
rekening wordt gehouden met het belastbare inkomen, alsook, in afwijking daar-
van, met de uitkeringen bedoeld in artikel 7, § 2, van de wet van 27 februari 1987,
ongeacht of ze al dan niet belastbaar zijn, en met de gezinsbijslag.

455 De wetgever heeft het aan de Koning overgelaten te bepalen wat onder “inkomen”
moet worden verstaan, en heeft geenszins de bedoeling gehad de niet-belastbare
vergoedingen uit te sluiten van het cumulatieverbod met de integratie- of inko-
mensvervangende tegemoetkomingen. Dat volgt alleszins niet uit de opheffing
van het vroegere artikel 13 van de wet van 27 februari 1987, noch uit de gewijzig-
460 de formulering van het thans toepasselijke artikel 7 van die wet. Waar het cumula-
tieverbod van uitkeringen en vergoedingen die hun grond vinden in een gebrek
aan of vermindering van de zelfredzaamheid met een inkomensvervangende of in-
tegratietegemoetkoming voorheen vervat lag in het vroegere artikel 13 van de wet
van 27 februari 1987 (artikel dat werd opgeheven bij een wet van 24 december
465 2002), vloeit dat thans voort uit de samenlezing van de artikelen 7 van die wet en
8 en 8bis van het koninklijk besluit van 6 juli 1987. Het begrip “inkomen” in arti-
kel 7 van de wet moet worden uitgelegd in de gebruikelijke betekenis die het dag-
dagelijkse taalgebruik eraan geeft, zijnde dat wat er (aan geld) binnenkomt, en
mag niet worden beperkt tot een fiscaalrechtelijke invulling.

470

Het is inderdaad zo dat de inhoud van het vroegere artikel 13 van de wet van 27 februari 1987 slechts gedeeltelijk werd overgenomen in het huidige en in deze zaak toepasselijke artikel 7 van die wet. Maar aan het cumulatieverbod werd niet geraakt. Uit de wetsgeschiedenis volgt geenszins dat de wetgever niet-belastbare
475 vergoedingen, waarop de persoon met een handicap en de persoon met wie hij een huishouden vormt krachtens artikel 7, § 2, van de wet van 27 februari 1987 nog steeds hun rechten moeten laten gelden, van het cumulatieverbod heeft uitgesloten.

480 2. Zoals het arbeidshof vaststelt, diende de verweerder pas op 29 april 2014 een aanvraag in tot het verkrijgen van tegemoetkomingen als persoon met een handicap (p. 2, onder “De Feiten”, derde alinea, van het bestreden arrest).

Eveneens zoals het arbeidshof vaststelt, handelt de discussie tussen de partijen
485 over het aanrekenen van de schadevergoeding die de verweerder ontving voor hulp van derden op de integratietegemoetkoming (p. 4, nr. 4.2, van het bestreden arrest).

Na te hebben overwogen dat:

490 - het niet meer dan normaal, noodzakelijk en terecht is dat de overheidsdiensten het cumulatieverbod toepassen, aangezien zij werken met publieke middelen; dat er niet enkel een cumulatieverbod bestaat maar ook een subrogatieplicht geldt; dat het stelsel van tegemoetkomingen aan personen met een handicap subsidiair is en dubbele vergoedingen voor dezelfde schade in beginsel niet worden toegestaan (p. 4, randnr. 4.3, van het bestreden arrest),
495

- uit het geheel van de bepalingen van het huidige artikel 7 van de wet van 27 februari 1987 en artikel 8bis van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 volgt dat het cumulatieverbod betrekking heeft op vergoedingen die voor “dezelfde schade” als de tegemoetkomingen worden toegekend (p. 4 en 5, randnr. 4.4, van het
500 bestreden arrest),

- de logische vraag in het voorliggende geval dan ook is of de integratietegemoetkoming en de gemeenrechtelijke schadevergoeding voor hulp van derden dezelfde schade dekken; dat aanvaard kan worden dat in het voorliggende geval de integratietegemoetkoming van de verweerder – minstens in de mate dat hij drie
505 punten scoorde – op dezelfde schade slaat als de gemeenrechtelijke schadevergoeding voor hulp van derden (p. 5, onderaan, tot p. 7, bovenaan, randnrs. 4.5 en 4.7 van het bestreden arrest),

en aldus te hebben geoordeeld dat de integratietegemoetkoming en de schadevergoeding voor hulp van derden in zekere mate dezelfde schade dekken, wijst het
510 arbeidshof het hoger beroep van de eiser af als ongegrond op de gronden dat (p. 7 tot p. 9, bovenaan, randnr. 4.7, van het bestreden arrest):

- de vraag rijst naar een juiste toepassing van de geciteerde wetgeving,
- de regels betreffende het cumulatieverbod en de subrogatieplicht aanvankelijk
515 vervat lagen in artikel 13 van de wet van 27 februari 1987, bepaling die het arbeidshof ook citeert; dat die bepaling werd opgeheven door artikel 129 van de programmawet van 24 december 2002; dat het artikel 121 van diezelfde programmawet een nieuwe regeling invoerde, en daartoe artikel 7 van de wet van 27 februari 1987 verving; dat zowel het artikel 129 als het artikel 121 pas in werking zouden treden op 1 juli 2004; dat het artikel 121 evenwel werd vernietigd door het Arbitragehof; dat artikel 121 reeds twee dagen later werd gerepareerd door een programmawet van 9 juli 2004 die een nieuw artikel 7 invoerde; dat ook deze nieuwe bepaling in werking trad op 1 juli 2004, zijnde de datum waarop artikel 13 buiten werking werd gesteld overeenkomstig voormeld artikel
520 12,

- de regels niet op geheel dezelfde wijze werden hernomen in het huidige artikel 7
525 van de wet; dat artikel 7 het onderzoek naar het inkomen betreft; dat die tekst ook gelezen kan worden als een impliciet cumulatieverbod; dat bij nader toezien er echter een opmerkelijk verschil is tussen het artikel 13, §1, van weleer en het huidige artikel 7, § 2; dat met name het eerste lid van artikel 13, §1, bewust niet
530 werd hernomen in artikel 7, § 2, waarna het arbeidshof citeert uit de parlementaire stukken;

- de wetgever het cumulatieverbod dus doelbewust heeft aangepast en er niet-belastbare vergoedingen van uitgesloten; dat inderdaad het huidige cumulatie-

535 verbod werd opgenomen onder artikel 7 dat het onderzoek naar het “inkomen”
betreft; dat een schadevergoeding voor hulp van derden echter geen inkomen is
en evenmin belastbaar is; dat het derhalve een vergoeding betreft die niet gevat
is door het cumulatieverbod van artikel 7, § 2, van de wet;

- het artikel 7 aanvankelijk enkel werd uitgevoerd door artikel 8 van het konink-
lijk besluit van 6 juli 1987; dat dat artikel 8 naar de “*belastbare inkomsten*”
540 verwijst; dat een koninklijk besluit van 22 mei 2003 een artikel 8bis invoegde
dat het kapitaal of de afkoopwaarde viseert “*ongeacht of ze al dan niet belast-
baar is*”; dat het arbeidshof van oordeel is dat die toevoeging niet wettig is; dat
het uitvoeringsbesluit wettelijke basis mist en in die mate buiten toepassing moet
worden gelaten overeenkomstig artikel 159 van de Grondwet;

545 - de woorden “*ongeacht of ze al dan niet belastbaar is*” werden ingevoerd bij ko-
ninklijk besluit van 22 mei 2003 overigens aantoonde dat het uitvoeringsbesluit
voorheen wel conform de wet was, zoals die werd uitgelegd, toegelicht en gesi-
tueerd in de parlementaire voorbereiding; dat tot voor de introductie van artikel
8bis de kwestie geregeld werd door het inmiddels opgeheven artikel 30 van het-
550 zelfde koninklijk besluit dat de geciteerde woorden niet bevatte;

- de Koning geen rechtsgrond had om ook niet belastbare schadevergoedingen op
te nemen in het cumulatieverbod.

Noch uit de door het arbeidshof in het bestreden arrest geciteerde parlementaire
555 stukken, in het bijzonder met betrekking tot de opheffing van het vroegere artikel
13 van de wet van 27 februari 1987, noch uit de invoeging van artikel 8bis in het
koninklijk besluit van 6 juli 1987, noch uit de formulering van het huidige en hier
toepasselijke artikel 7 van de wet van 27 februari 1987 volgt dat de wetgever de
bedoeling had niet-belastbare vergoedingen uit te sluiten van het cumulatieverbod
560 met de tegemoetkomingen voor personen met een handicap, laat staan dat de wet-
gever het cumulatieverbod doelbewust heeft aangepast.

Integendeel volgt uit het feit dat aan de Koning de bevoegdheid werd gegeven het
begrip “inkomen” – begrip dat moet worden uitgelegd in de gebruikelijke beteke-
565 nis die het dagelijks taalgebruik eraan geeft – te omschrijven, en in artikel 8 van

het koninklijk besluit van 6 juli 1987 sprake is van belastbare inkomsten en in artikel 8bis van datzelfde koninklijk besluit in afwijking op dat artikel 8 ook de uiteringen bedoeld in artikel 7, § 2, van de wet van 27 februari 1987 in aanmerking worden genomen, ongeacht of ze al dan niet belastbaar zijn, dat het cumulatieverbod behouden bleef.

570 Door te oordelen dat de wetgever het cumulatieverbod doelbewust heeft aangepast en er niet-belastbare vergoedingen van heeft uitgesloten, miskent het arbeidshof de artikelen 1 en 7 van de wet van 27 februari 1987 en 8 en 8bis van het koninklijk besluit van 6 juli 1987.

580 Door te oordelen dat een schadevergoeding voor hulp van derden geen inkomen is als bedoeld in artikel 7, § 1, van de wet van 27 februari 1987, miskent het arbeidshof die bepaling. Door vervolgens te oordelen dat een schadevergoeding voor hulp van derden niet gevat is door het cumulatieverbod van artikel 7, § 2, van de wet van 27 februari 1987, miskent het arbeidshof bovendien ook die bepaling.

585 Door op grond van de voornoemde overwegingen te beslissen dat de zinsnede “ongeacht of ze al dan niet belastbaar is” in artikel 8bis van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 niet wettig is en met toepassing van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing moet worden gelaten, door te beslissen dat het uitvoeringsbesluit voorheen wel conform de wet was en door te oordelen dat de Koning geen rechtsgrond had ook niet-belastbare schadevergoedingen op te nemen in het cumulatieverbod, miskent het arbeidshof de artikelen 1 en 7 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, de artikelen 8 en 8bis van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming, en artikel 590 159 van de Grondwet.

595

Conclusie

De beslissing van het arbeidshof dat het hoger beroep van de eiser ongegrond is, is niet naar recht verantwoord (schending van alle in de aanhef van het middel opgesomde wettelijke bepalingen).

600

TOELICHTING

Vóór zijn opheffing door een wet van 24 december 2002, bepaalde artikel 13, § 1, eerste lid, van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan
605 personen met een handicap dat de door die wet ingestelde tegemoetkomingen worden geweigerd of verminderd indien de gehandicapte krachtens een andere Belgische of buitenlandse wetgeving of krachtens regelen van toepassing op het personeel van een volkenrechtelijke instelling aanspraak heeft:

- 1° op uitkeringen die hun grond vinden in een beperking van het verdienvermogen of op sociale uitkeringen betreffende de ziekte en invaliditeit, de werkloosheid, de arbeidsongevallen, de beroepsziekten, de gezinsbijslagen, de rust- en overlevingspensioenen en het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, in welk geval de inkomensvervangende tegemoetkoming wordt geweigerd of verminderd,
610
- 2° op uitkeringen die hun grond vinden in een gebrek aan of vermindering van de zelfredzaamheid, in welk geval de integratietegemoetkoming of de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden wordt geweigerd of verminderd.
615

Luidens het tweede lid van dezelfde bepaling heeft de gehandicapte die aan de voorwaarden voldoet recht op het verschil wanneer het bedrag van de uitkeringen
620 lager is dan dat van de in die wet bedoelde tegemoetkomingen. Het derde lid voegde eraan toe dat de gehandicapte gehouden is zijn aanspraak op de in het eerste lid bedoelde uitkeringen te doen gelden.

625 De Programmawet (I) van 24 december 2002 heeft het artikel 13 opgeheven en voorzag in zijn artikel 121 in de vervanging van artikel 7. In die versie bepaalde de eerste paragraaf dat de bij de wet van 27 februari 1987 voorziene tegemoetkomingen maar kunnen worden toegekend indien het bedrag van het inkomen van de persoon met een handicap en het bedrag van het inkomen van de persoon met wie
630 hij een huishouden vormt, het in artikel 6 bedoelde bedrag van de tegemoetko-

635 mingen niet overschrijdt. Aan de Koning wordt de bevoegdheid gegeven te bepa-
 len wat onder “inkomen” moet worden verstaan en door wie, volgens welke crite-
 ria en op welke wijze het bedrag ervan moet worden bepaald. Hij kan daarbij be-
 640 palen dat sommige inkomsten of delen van het inkomen, onder de voorwaarden
 die hij bepaalt, niet of slechts gedeeltelijk in aanmerking worden genomen, en
 waarbij hij een onderscheid kan maken naargelang de tegemoetkoming, naarge-
 lang de categorie waartoe de betrokkene behoort, naargelang de graad van zelf-
 redzaamheid, naargelang het gaat om het inkomen van de persoon met een handi-
 cap zelf of om het inkomen van de persoon met wie hij een huishouden vormt, of
 640 naargelang de bron van het inkomen.

In paragraaf 2 van artikel 7 wordt bepaald welke rechten de persoon met een han-
 dicap en de persoon met wie hij een huishouden vormt, moet laten gelden, nl.
 rechten op

- 645 1° uitkeringen en vergoedingen waarop hij aanspraak kan maken krachtens een
 andere Belgische of buitenlandse wetgeving of krachtens de regels van toe-
 passing op het personeel van een internationale openbare instelling, en die
 hun grond vinden in een beperking van het verdienvermogen, in een gebrek
 aan of een vermindering van de zelfredzaamheid of in de artikelen 1382 en
 650 volgende van het Burgerlijk Wetboek betreffende de burgerlijke aansprake-
 lijkheid,
- 2° sociale uitkeringen inzake ziekte en invaliditeit, werkloosheid, arbeidsonge-
 vallen, beroepsziekten, rust- en overlevingspensioenen, de inkomensgarantie
 voor ouderen en het gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

655

In de memorie van toelichting bij het wetsontwerp van programmawet wordt met
 betrekking tot artikel 134 van het voorontwerp, dat uiteindelijk artikel 121 van de
 Programmawet werd, en dat voorziet in de vervanging van artikel 7 van de wet
 van 27 februari 1987, bepaald dat dit artikel het huidige artikel 7 herneemt, dat de
 660 principiële koppeling betreft van de tegemoetkomingen aan het bestaan van een
 toestand van behoeftigheid, maar wel met dien verstande dat meteen alle bepa-
 lingen betreffende de berekening en het in aanmerking nemen van de inkomsten
 in één nieuwe bepaling worden samengebracht, waar deze voorheen verspreid wa-
 ren over de artikelen 2, § 3, 7 en 13, en in evenveel uitvoeringsartikelen. Verder
 665 wordt gesteld:

“Paragraaf 1, eerste lid, is een herneming van het huidige artikel 7, § 1, eerste lid, mits enkele terminologische verbeteringen.

Het tweede lid herhaalt het huidige artikel 7, § 2, eerste lid.

670 *Het derde en vierde lid groeperen de huidige bepalingen uit artikel 7, § 1, tweede lid, § 2, tweede lid, en § 3.*

675 *De huidige paragraaf 2, derde lid, wordt niet hernomen. Deze alinea bepaalt een eerste vrijstelling van inkomen en is daarmee een uitvoering van de huidige paragraaf 2, derde lid, waar deze bevoegdheid juist aan de Koning werd gedelegeerd. Alle vrijstellingen zullen voortaan consequent in de uitvoeringsbesluiten worden gegroepeerd.*

Paragraaf 2 is het vroegere laatste lid van artikel 2.”

(Doc 50 2124/001-2125/001, blz. 91-92).

680 Met betrekking tot artikel 142 van het wetsontwerp, dat dus voorzag in de opheffing van artikel 13 van de wet van 27 februari 1987, vermeldt de memorie van toelichting bij het wetsontwerp van programmawet:

685 *“De in huidig artikel 13 bedoelde prestaties kunnen niet worden gecumuleerd met een tegemoetkoming.*

In de mate dat ze deel uitmaken van het belastbaar inkomen, is de algemene regel van de niet-cumuleerbare inkomsten (zie artikel 7) daar echter reeds op van toepassing.

690 *Dit is met name het geval met de prestaties inzake ziekte en invaliditeit, werkloosheid, arbeidsongevallen, beroepsziekten, rust- en overlevingspensioenen, de inkomensgarantie voor ouderen en het gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Als belastbare inkomsten zijn zij immers niet cumuleerbaar met de tegemoetkomingen.*

695 *Enkel voor de kinderbijslag en de tegemoetkoming voor hulp van derde zal deze ingreep andere gevolgen hebben. Dit zijn geen belastbare uitkeringen en bijgevolg zijn zij niet onderworpen aan het algemene principe van niet-cumuleerbaarheid van inkomsten, terwijl zij op basis van het huidige artikel 13 wél onder het cumulverbod vielen.*

700 *Het laatste lid van paragraaf 1 van het huidige artikel 13, evenals paragraaf 2 werden opgenomen in het nieuw artikel 7 van de wet (artikel 134*

van het ontwerp), dat betrekking heeft op de weerslag van de inkomsten op het recht op tegemoetkomingen.”

(Doc 50 2124/001-2125/001, blz. 95-96).

705 Bij arrest nr. 123/2004 van 7 juli 2004 vernietigde het toenmalige Arbitragehof artikel 121 van de programmawet (I) van 24 december 2002 (zijnde het artikel dat voorzag in de vervanging van artikel 7 van de wet van 27 februari 1987).

710 Bij artikel 157 van de programmawet van 9 juli 2004 werd het artikel 121 van de programmawet (I) van 24 december 2002 vervangen. Dientengevolge werd artikel 7 in zijn huidige versie ingevoegd. Die bepaling refereert aan het “inkomen”, begrip dat de Koning nader moet omschrijven en dat moet worden uitgelegd in de gebruikelijke betekenis die het dagelijks taalgebruik eraan geeft. Het begrip “inkomen” in artikel 7 van de wet van 27 februari 1987 kan geenszins worden beperkt tot een fiscaalrechtelijke invulling.

720 Op grond van artikel 8 van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming, wordt onder inkomen verstaan de inkomsten van de persoon met een handicap en de inkomsten van de persoon met wie hij een huishouden vormt. De jaarlijkse inkomsten van een jaar zijn de gezamenlijk en afzonderlijk *belastbare inkomsten* die in aanmerking worden genomen voor de aanslag inzake personenbelasting en aanvullende belastingen.

725 Op grond van artikel 8bis, § 1, van het koninklijk besluit van 6 juli 1987 wordt, *in afwijking van artikel 8*, wanneer een *uitkering bedoeld in artikel 7, § 2, van de wet* wordt betaald in de vorm van kapitalen of afkoopwaarden, hun tegenwaarde in periodieke uitkering in aanmerking genomen, *ongeacht of ze al dan niet belastbaar is*, ten belope van het bedrag van de lijfrente dat wordt verkregen uit de omzetting tegen het procent dat in de in dat artikel vermelde tabel is vermeld tegenover de volle leeftijd van de verkrijger op de datum van het feit dat heeft aanleiding gegeven tot de uitbetaling. De verrekening gebeurt vanaf de ingangsdatum van het recht op tegemoetkomingen en er worden geen vrijstellingen op toegepast. In de gevallen waarin het vonnis of de minnelijke schikking het gedeelte van het kapitaal dat voor de vergoeding van de vermindering van het verdienvermogen en dat

740 voor de vermindering van de zelfredzaamheid is bestemd, niet nader bepaalt, geschiedt de omzetting in lijfrente op 70 procent van het kapitaal dat als vergoeding aan de aanvrager werd toegekend voor de vermindering van het verdienvermogen en op 30 procent van het kapitaal dat als vergoeding aan de aanvrager wordt toegekend voor de vermindering van de zelfredzaamheid.

745 Eveneens *in afwijking van artikel 8* wordt overeenkomstig artikel 8bis, § 2, van het koninklijk besluit van 6 juli 1987, als inkomen voor de berekening van de inkomensvervangende tegemoetkoming rekening gehouden met de *gezinsbijslag* uitbetaald ten gunste van de persoon met een handicap overeenkomstig artikel 27 van de wet en artikel 47bis van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders.

750 Het in deze zaak van toepassing zijnde artikel 7 van de wet van 27 februari 1987 verwijst dus enkel naar het “inkomen” en laat het aan de Koning over nader te bepalen wat onder het inkomen moet worden begrepen. Het is pas in het koninklijk besluit dat eerst wordt verwezen naar de *belastbare inkomsten*. Dit volgt dus niet uit de wet zelf en het is zeer verregaand louter op basis van de memorie van
755 toelichting bij de opheffing van het vroegere artikel 13 van de wet daaraan een wettelijke grondslag toe te kennen. Waar onder het vroegere artikel 13 van de wet een duidelijk cumulatieverbod gold voor de vergoeding naar gemeen recht voor hulp van derden met de inkomensvervangende en de integratietegemoetkoming, volgt dit thans uit de samenlezing van artikel 7 van de wet en de artike-
760 len 8 en 8bis van het koninklijk besluit. Uit niets blijkt overigens dat de wetgever een cumulatie van de integratietegemoetkoming met een gemeenrechtelijke vergoeding voor dezelfde schade heeft willen toelaten (zie ook I. BOONE, *Verhaal van derde-betalers op de aansprakelijke*, Antwerpen, Intersentia, 2009, nr. 143). Zoals het arbeidshof zelf en terecht aanhaalt, is het stelsel van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap subsidiair en worden dubbele vergoe-
765 dingen voor dezelfde schade in beginsel niet toegestaan.

OM DEZE REDENEN

770

Concludeert de eiser dat het uw Hof behage

- de bestreden beslissing te vernietigen,
- de zaak en de partijen te verwijzen naar een ander arbeidshof,
- uitspraak te doen over de kosten als naar recht.

775

Gent, 19 januari 2017

Voor de eiser,

780

Willy van Eeckhoutte,
advocaat bij het Hof van Cassatie.

785

Geen pro-fiscoverklaring van vrijstelling van rolrecht toegevoegd, met toepassing van artikel 269¹, laatste lid, van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten (zaak voor de arbeidsgerechten over een geschil waarvan de waarde niet hoger is dan 250.000 euro).

NIET VERBETERDE KOPIE